

นิพนธ์ต้นฉบับ

ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม

บรรจง พลไชย

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยนครพนม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) มหาวิทยาลัยนครพนม จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม ได้ตรวจสอบความเที่ยงและความตรงของเครื่องมือ วิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบราคได้ค่าอัลฟ่าเท่ากับ 0.92 และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 199 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยในภาพรวมพบว่า นักศึกษาพยาบาลมหาวิทยาลัยนครพนม มีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ อยู่ในระดับดี (Mean=3.76, SD=0.24) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านลักษณะวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (Mean=3.95, SD=0.31) ด้านการปฏิบัติงานพยาบาล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (Mean=3.65, SD=0.41) ด้านการปฏิบัติงานในชุมชนและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีตามลำดับ (Mean=4.00, SD=0.38 และ Mean=3.74, SD=0.42) ส่วนในด้านค่านิยมของสังคม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (Mean=3.45, SD=0.32) ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ: ทัศนคติ, การทำงานบริการสุขภาพ, นักศึกษาพยาบาล

Original Article

Attitude of Nursing Students towards Health Service - a Study undertaken at the Nakhon Phanom University

Banchong Phonchai

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study the attitude of nursing students' towards health service. One hundred ninety nine students were purposively selected and interrogated using a questionnaires The Cronbach alpha was computed to assess the reliability of the questionnaire (0.92) and all students participated in the survey. Data were analyzed by calculating percentages, mean and standard deviations. The students demonstrated a good level of professional proficiency in nursing, community aspects and interpersonal relationships (Mean = 3.95 SD = 0.31, Mean = 3.65 SD = 0.41, Mean = 4.00 SD = 0.38, Mean = 3.74 SD = 0.42). Deficiencies were observed in their social competence (Mean = 3.45 SD = 0.32). The results of this study may be taken as baseline information in an attempt to improve and develop teaching and learning capacity of nursing students.

Keyword: *attitude, health service, nursing student*

บทนำ

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ป่วยทั้งด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ โดยพยาบาลจะต้องเป็นผู้ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ให้การรักษาพยาบาล ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี บุคลากรทางการพยาบาลเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานสาธารณสุข ซึ่งรับผิดชอบโดยตรงต่อการดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชนจากภารกิจและหน้าที่ดังกล่าวทำให้พยาบาลต้องปฏิบัติงานในสถานบริการต่างๆ ทั้งในโรงพยาบาลจังหวัด โรงพยาบาลชุมชนและสถานอนามัย รวมทั้งสถานบริการด้านการรักษาพยาบาลของรัฐ เอกชน และโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้มีความต้องการพยาบาลวิชาชีพจำนวนมาก ก่อให้เกิดภาวะสมองไหลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐเข้าสู่ภาคเอกชน เนื่องจากได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าภาครัฐ กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายปรับปรุงขยายสถานบริการให้มีจำนวนเพียงพอครอบคลุมทุกพื้นที่และให้มีพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ในสถานบริการทุกแห่ง เพื่อให้สามารถให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอกับความต้องการ สถาบันพระบรมราชชนก สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรด้านสุขภาพ จึงต้องเร่งผลิตพยาบาลวิชาชีพจำนวนมาก เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการ (มาโนช เกษกมล, 2543) ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ เป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลและมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานบริการในชุมชน ทัศนคติมีความสำคัญต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของบุคคล เป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำการกิจกรรมใดๆ ให้มีประสิทธิภาพและกระตุ้นให้มีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ทัศนคติเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลหรือตอบสนองต่อสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ ทัศนคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ถ้าได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมต่างๆ และการเรียนรู้ ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยแหล่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติของบุคคล ได้แก่ ประสบการณ์ตรง การอบรมสั่งสอนเลี้ยงดูของพ่อแม่ อิทธิพลของกลุ่มและสื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร (วิไลวรรณ ศรีสงครามและคณะ, 2549) จากการศึกษาของปนัดดา จันทอง (2544) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล

ของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ปีการศึกษา 2544 ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับดี โดยที่ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านลักษณะวิชาชีพและด้านค่านิยมของสังคม จัดอยู่ในระดับดี ส่วนทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านการปฏิบัติงานพยาบาลและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย จัดอยู่ในระดับปานกลางการมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานบริการในชุมชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้พยาบาลที่สำเร็จการศึกษาออกไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ประชาชนผู้รับบริการสุขภาพและการปฏิบัติงานในชุมชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยและนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม มหาวิทยาลัยนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ชั้นปีที่ 2 จำนวน 199 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสอบถามที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดทัศนคติการทำงานบริการสุขภาพในชุมชนที่สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข (วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม, 2546) และนำข้อคำถามบางข้อมาจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยปนัดดา จันทอง (2544) ซึ่งแบบสอบถามครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับเพศและหลักสูตร

ส่วนที่ 2 แบบวัดทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านค่านิยมของสังคม ด้านลักษณะวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติงานพยาบาล ด้านการปฏิบัติงานในชุมชนและด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย รวมจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามเป็นข้อความทั้งทางด้านบวกและด้านลบ และเลือกตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ (ดีที่สุด/ดี/ปานกลาง/ไม่ดี/ไม่ดีที่สุด) และมีเกณฑ์ประเมินโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยดังนี้

- 1.00–1.50 = มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดีที่สุด
- 1.51–2.50 = มีทัศนคติอยู่ในระดับไม่ดี
- 2.51–3.50 = มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง
- 3.51–4.50 = มีทัศนคติอยู่ในระดับดี
- 4.51–5.00 = มีทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ตรวจสอบความตรง (validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และตรวจสอบความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) และนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ชี้แจงนักศึกษาในสัปดาห์ปัจฉิมนิเทศก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา พร้อมทั้งแจกแบบสอบถาม
- 2) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา มีจำนวนทั้งหมด 199 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.0 ของแบบสอบถามทั้งหมด
- 3) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อเตรียมความพร้อมของข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ มีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกได้ดังนี้

- 1) ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ แสดงจำนวน และค่าร้อยละ
- 2) ข้อมูลแบบวัดทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลค่าความหมายตามเกณฑ์ประเมินที่กำหนดไว้ข้างต้น

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 184 คน ร้อยละ 92.5 เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 98 คน และหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) จำนวน 101 คน

ข้อมูลทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพ

พบว่า ในภาพรวมมีทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพอยู่ในระดับดี (Mean=3.76, SD=0.24) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานในชุมชน (Mean=4.00, SD=0.38) ด้านลักษณะวิชาชีพ (Mean=3.95, SD=0.31) และด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย (Mean=3.74, SD=0.42) ตามลำดับ ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านค่านิยมของสังคม (Mean=3.45, SD=0.32)

ด้านค่านิยมของสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม (Mean=4.73, SD=0.49) วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ (Mean=4.59, SD=0.56) และวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ (Mean=4.56, SD=0.65) ตามลำดับ

ด้านลักษณะวิชาชีพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบ (Mean=4.66, SD=0.55) วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีคุณธรรมจริยธรรม (Mean=4.58, SD=0.56) และวิชาชีพพยาบาลสอนให้เป็นคนมีความละเอียดรอบคอบ (Mean=4.55, SD=0.57) ตามลำดับ

ด้านการปฏิบัติงานพยาบาล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่ การปฏิบัติการพยาบาลทำให้เกิดความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ (Mean=4.48, SD=0.64) การปฏิบัติการพยาบาลต้องมีความเหมาะสมเฉพาะเจาะจงกับปัญหาของผู้ป่วยแต่ละราย (Mean=4.45, SD=0.59) และปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ได้คำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล ($Mean=4.41$, $SD.=0.57$) ตามลำดับ ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับที่ดีที่สุด คือ เมตตา กรุณา เป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุดของวิชาชีพ ซึ่งช่วยให้สามารถปฏิบัติงานพยาบาลที่ดีได้ ($Mean=4.69$, $SD.=0.52$) และการปฏิบัติการพยาบาลต้องมีหลักการและวิธีการที่ถูกต้อง ($Mean=4.61$, $SD.=0.54$) ตามลำดับ

ด้านการปฏิบัติงานในชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่ ท่านตระหนักว่า การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็งต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ($Mean=4.46$, $SD.=0.56$) ท่านมีความเชื่อว่า บุคลากรในทีมสุขภาพมีความสำคัญต่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชน ($Mean=4.41$, $SD.=0.61$) และการเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการหรือประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพก่อให้เกิดเจตคติที่ดีและประสิทธิผลของงาน ($Mean=4.40$, $SD.=0.66$) ตามลำดับ ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับที่ดีที่สุด คือ การพยาบาลในชุมชนต้องดูแลบุคคลให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ครอบครัวและชุมชน ($Mean=4.65$, $SD.=0.53$) และท่านเห็นว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองทางสุขภาพ ($Mean=4.51$, $SD.=0.64$) ตามลำดับ

ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่ พยาบาลส่วนใหญ่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนทั่วไป ($Mean=4.18$, $SD.=0.68$) พยาบาลส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานเป็นอย่างดี ($Mean=4.06$, $SD.=0.62$) และพยาบาลส่วนใหญ่อดทนต่อการบ่นเกี่ยวกับความไม่สบายของผู้ป่วย ($Mean=3.97$, $SD.=0.78$) ตามลำดับ

บทสรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ได้จากการวัดทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพของนักศึกษาพยาบาล ผู้วิจัยนำหัวข้อและประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในด้านค่านิยมของสังคม โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับที่ดีที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์และวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีเกียรติ

สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพน ศรีรักษาและจินตนา ลีละไกรวรรณ (2549) ได้ศึกษาเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของพยาบาลโรงพยาบาลศรีนครินทร์และอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในช่วง 20–30 ปีและ 31–40 ปี มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาล ด้านการยอมรับจากสังคมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา จันผ่อง (2544) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี โครงการร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2544 ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านค่านิยมของสังคมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ช่วยเหลือบุคคลทุกวัย ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชราในทุกภาวะสุขภาพ ตั้งแต่สุขภาพดีจนถึงป่วยหนัก เพื่อให้บุคคลสามารถดำรงภาวะสุขภาพดีไว้ หรือช่วยให้บุคคลกลับสู่ภาวะสุขภาพดีเมื่อเจ็บป่วย การช่วยเหลือของพยาบาลอาจเป็นการช่วยเหลือรายบุคคล ครอบครัวหรือชุมชน วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่ประชาชนอย่างกว้างขวางทั้งในสถานพยาบาลและในชุมชน ดังนั้นวิชาชีพพยาบาลจึงเป็นวิชาชีพที่มีความสำคัญต่อสังคม

2) ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในด้านลักษณะวิชาชีพ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดีที่ 3 อันดับแรก ได้แก่ วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบ วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพพยาบาลสอนให้เป็นคนมีความละเอียด รอบคอบสอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา จันผ่อง (2544) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี โครงการร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2544 ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาลด้านลักษณะวิชาชีพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมปรีย์ อรรถมยจินดาและคณะ (2541) ได้ศึกษาติดตามผลพยาบาลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปีเทียบเท่าปริญญาตรี) วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีทัศนคติต่อ

งานวิชาชีพอยู่ในเกณฑ์ดีและสอดคล้องกับงานวิจัยของ
งามนิตย์ รัตนานุกุลและยุพยงค์ ทั้งสุบุตร (2539) ได้ติดตาม
ผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร
บัณฑิตสำเร็จการศึกษา ปีพ.ศ. 2538 พบว่า คุณลักษณะของ
ผู้สำเร็จการศึกษาที่ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจมากที่สุด
คือ คุณลักษณะเกี่ยวกับทัศนคติต่องานและวิชาชีพ ดังนั้น
วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่มีคุณธรรม จริยธรรม
จรรยาบรรณวิชาชีพ วิชาชีพพยาบาลมีบทบาทในการให้
การดูแลบุคคลและสังคมให้มีสุขภาพดี ในการปฏิบัติงานต้อง
อาศัยจริยธรรมและควบคุมให้มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
การปฏิบัติการพยาบาลเป็นงานบริการที่ต้องอาศัยวินัย เพื่อ
ความเคร่งครัดในการแสดงออกที่มุ่งประโยชน์สังคมและ
วิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบของพยาบาลต่อ
ตนเอง ต่อผู้ป่วยและต่อวิชาชีพเพื่อควบคุมคุณภาพการ
ปฏิบัติวิชาชีพที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ให้อยู่ในกรอบของ
จริยธรรม ยกระดับคุณภาพการบริการพยาบาลด้วยคุณธรรม
และจริยธรรม (ฟาริดา อิบราฮิม, 2541)

3) ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในด้านการ
ปฏิบัติงานพยาบาล โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่
การปฏิบัติการพยาบาลทำให้เกิดความภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือ
เพื่อนมนุษย์ การปฏิบัติการพยาบาลต้องมีความเหมาะสม
เฉพาะเจาะจงกับปัญหาของผู้ป่วยแต่ละรายและปฏิบัติการ
พยาบาลแก่ผู้ป่วยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ได้คำนึงถึง
ความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุด
คือ เมตตา กรุณา เป็นคุณธรรมที่สำคัญที่สุดของวิชาชีพ
ซึ่งช่วยให้สามารถปฏิบัติงานพยาบาลที่ดีได้และการปฏิบัติการ
พยาบาลต้องมีหลักการและวิธีการที่ถูกต้องสอดคล้องกับ
งานวิจัยของนิภาวรรณ รัตนานนท์และบุญเิบ เขตต์สาคร
(2545) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาล
ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิตต่อคุณลักษณะของ
บัณฑิตพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)
รุ่นที่ 8 ปีพ.ศ.2542 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี
ผลการวิจัยพบว่า บัณฑิตพยาบาล ผู้บังคับบัญชาและ
ผู้ร่วมงานของบัณฑิต มีความเห็นว่า บัณฑิตพยาบาลมี
ทัศนคติต่องานและวิชาชีพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับ
งานวิจัยของสุระพรรณ พนมฤทธิ์และคณะ (2538) ได้
ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร
พยาบาลศาสตร ปริญญาการศึกษา 2536 พบว่า ทัศนคติต่องาน
และวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับดีและสอดคล้อง

กับงานวิจัยของวริศา จันทรังสีวรกุล (2550) ได้ศึกษา
ทัศนคติต่อการทำงานบริการในชุมชนของนักศึกษาหลักสูตร
พยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราช
ชนนีสวรรคประจักษ์ นครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า
คุณลักษณะการปฏิบัติงานอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ดังนั้น
คุณธรรมที่มีความสำคัญสูงสุดต่อมาตรฐานการพยาบาล
2 ประการคือ ความรักเพื่อนมนุษย์และความสามารถเข้าใจใน
ธรรมชาติของชีวิตและเคารพในสิทธิมนุษยย์ พยาบาลทุกคนมี
หน้าที่ที่จะต้องให้บริการด้วยความรักเพื่อนมนุษย์ด้วยความ
เข้าใจในธรรมชาติของชีวิตและเคารพในสิทธิมนุษยชนของ
ผู้รับบริการ ความรักเพื่อนมนุษย์จะทำให้พยาบาลไม่เป็นคน
เห็นแก่ตัว มีเมตตา เอื้อเฟื้อ ทำให้มีความรู้สึกร่วมในทุกข์สุข
ของผู้อื่น จึงมีความอาทรและช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความทุกข์ได้
อย่างเต็มความสามารถ ทำให้มีความละมุนละม่อมอ่อนโยน
อดทนและเสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้ (มยุรา กาญจนางกูร,
2542) ทำให้พยาบาลมีจิตผ่องแผ้วเป็นสุขเมื่อสามารถช่วยให้
ผู้อื่นเป็นสุขได้ พยาบาลต้องมีโนธรรมและความรับผิดชอบ
ในการกระทำต่าง ๆ ของตนต่อร่างกายและจิตใจของ
ผู้รับบริการ ต้องนำหลักวิชาและความรู้ต่าง ๆ มาประกอบกัน
พิจารณาให้แน่ใจว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเหมาะสมที่สุดแล้ว
และมีเหตุผลสมควรแก่การกระทำแล้วจึงลงมือปฏิบัติ อีกทั้ง
พยาบาลต้องใช้จรรยาบรรณวิชาชีพการพยาบาลในการ
ให้บริการสุขภาพอนามัยแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน โดยไม่
คำนึงถึงสัญชาติ เชื้อชาติ ลัทธิ ศาสนา วรณะ วัย เพศ ลัทธิ
การเมือง สถานภาพของบุคคลในสังคมรวมทั้งให้ความเคารพ
ต่อค่านิยมในขนบธรรมเนียมและความเชื่อทางลัทธิศาสนา
ของผู้รับบริการ

4) ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในด้านการ
ปฏิบัติงานในชุมชน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ในระดับดี 3 อันดับแรก ได้แก่
ท่านตระหนักว่า การเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็ง
ต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมและนำภูมิปัญญาท้องถิ่น
มาใช้ ท่านมีความเชื่อว่าบุคลากรในทีมสุขภาพมีความสำคัญ
ต่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนและการเปิดโอกาสให้
ผู้รับบริการหรือประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล
สุขภาพก่อให้เกิดเจตคติที่ดีและประสิทธิผลของงาน
ส่วนทัศนคติอยู่ในระดับดีที่สุดคือ การพยาบาลในชุมชนต้อง
ดูแลบุคคลให้ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม
จิตวิญญาณ ครอบครัวและชุมชน และท่านเห็นว่าภูมิปัญญา
ท้องถิ่นของชุมชนมีความสำคัญที่จะทำให้เกิดการพึ่งพาตนเอง

ทางสุขภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของจารุณี วารหัสและ
เทิดศักดิ์ นำเจริญ (2547) ได้ศึกษาทัศนคติต่อการทำงาน
บริการในชุมชนของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนีสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตและหลักสูตรพยาบาลศาสตร
บัณฑิต (ต่อเนื่อง) มีทัศนคติต่อการทำงานบริการในชุมชน
โดยรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสกุณตลา
แซ่เตียว (2545) ได้ศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงาน
ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นที่
13 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา ผลการศึกษาพบว่า
ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาต่อความสามารถในการ
ปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาด้านการใช้กระบวนการ
พยาบาลในการให้บริการตามความต้องการของบุคคล
ครอบครัวและชุมชนอยู่ในระดับดีและสอดคล้องกับงานวิจัย
ของปิ่นนเรศ กาศุฒม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์และลลิตา
เดชาวุธ (2546) ได้ศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาล
ในชุมชนของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า
จันทบุรี ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่องาน
พยาบาลอนามัยชุมชน อภิปรายได้ว่า การพยาบาลในชุมชน
เป็นบริการที่จัดให้แก่ผู้รับบริการทั้งที่เป็นผู้มีสุขภาพดีและ
ผู้เจ็บป่วย การจัดบริการเป็นลักษณะรุกเข้าหาชุมชน
เพื่อกระตุ้นให้บุคคลในชุมชนได้พัฒนาภาวะสุขภาพของ
ตนเองและชุมชนด้วยตนเอง โดยมีบุคลากรทางการพยาบาล
หรือบุคลากรทางสาธารณสุขเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและ
ส่งเสริมให้มีการพัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคลและ
ชุมชน ลักษณะของการพยาบาลในชุมชนเป็นการให้บริการที่
เน้นการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อแก้ปัญหา
สุขภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลในชุมชน ส่งเสริมให้บุคคลใน
ชุมชนได้ร่วมมือกันพัฒนาและยกระดับความแข็งแรงของ
สุขภาพให้ดีขึ้น (นันทนา น้ำฝน, 2538) เป็นงานที่เน้นการมี
ส่วนร่วมของชุมชน โดยที่บุคคล ครอบครัว กลุ่มและชุมชน
จะต้องรับผิดชอบต่อสุขภาพอนามัยของตนเอง จึงจำเป็นต้อง
ให้เข้าใจปัญหาสุขภาพของตนเองและของชุมชน รวมทั้ง
พิจารณาหาวิธีแก้ไข วางแผนและร่วมมือในการให้บริการ
ผู้รับบริการและชุมชนจะให้ความร่วมมือดีขึ้น ถ้าเขามี
ความรู้สึกร่วมเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน การได้รับการยกย่อง
เชิดชูจากบุคลากรทางการสาธารณสุขจะทำให้เขามีความ
มั่นใจและมีทักษะในการช่วยเหลือดูแลตนเองเพิ่มขึ้น

5) ทัศนคติต่อการทำงานบริการสุขภาพในด้าน
ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย โดยส่วนรวม
อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทัศนคติอยู่ใน
ระดับดี 3 อันดับแรกได้แก่ พยาบาลส่วนใหญ่มีมนุษยสัมพันธ์
ที่ดีกับคนทั่วไป พยาบาลส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือ
ผู้ร่วมงานเป็นอย่างดีและพยาบาลส่วนใหญ่อดทนต่อการบ่น
เกี่ยวกับความไม่สบายของผู้ป่วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ
อำพน ศรีรักษาและจินตนา ลีละไกรวรรณ (2549) ได้ศึกษา
เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของพยาบาลโรงพยาบาล
ศรีนครินทร์และอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุในช่วง
20–30 ปี มีเจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลด้านความสัมพันธ์
กับผู้ร่วมงานกับผู้ป่วยและญาติ อยู่ในระดับสูง แต่ไม่
สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นตดา จันผ่อง (2544) ที่ได้
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติ
ต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาล
ของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสงขลา
โครงการร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
นเรศวร ปีการศึกษา 2544 ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติต่อ
วิชาชีพพยาบาลด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ผู้ป่วยและ
ญาติ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นการปฏิบัติการพยาบาล
มีการปฏิบัติเป็นทีม มีการรับ–ส่งเเว การอภิปรายก่อน–หลัง
ปฏิบัติการพยาบาล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ปฏิบัติการ
พยาบาลตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
การติดต่อสื่อสารจะช่วยเอื้อต่อการปฏิบัติในทุกกิจกรรมการ
พยาบาล เช่น พยาบาลติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่สุขภาพคน
อื่นเพื่อให้ทราบปัญหาและแผนการพยาบาล เมื่อนำแผนการ
พยาบาลไปปฏิบัติ พยาบาลได้บันทึกสิ่งที่ได้กระทำและการ
ตอบสนองของผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับทราบในการส่งเเว
พยาบาลยังรายงานข้อมูลที่สำคัญ พยาบาลต้องติดต่อสื่อสาร
กันตลอดเวลาทั้งกับเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพกับผู้ป่วย/
ผู้ให้บริการและสมาชิกในครอบครัวด้วย นอกจากนี้พยาบาล
ยังร่วมประชุมปรึกษารื้อกับบุคลากรภายในหอผู้ป่วยหรือ
หน่วยงาน เพื่อประเมินปัญหาและร่วมหาแนวทางในการแก้ไข
เพื่อพัฒนาคุณภาพของการดูแลอย่างต่อเนื่อง ส่วนการ
ปฏิบัติงานในชุมชน พยาบาลต้องประสานงานกับชุมชน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากปัญหาสุขภาพของบุคคล
ครอบครัว ชุมชน มีมากมายหลายลักษณะยากที่เจ้าหน้าที่
สาธารณสุขสาขาใดสาขาหนึ่งจะแก้ไขได้ตามลำพัง ยิ่งกว่านั้น

ปัญหาดังกล่าวยังเกี่ยวข้องกับลักษณะทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์จึงต้องปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นทีมสุขภาพ พยาบาลเป็นสมาชิกคนหนึ่งในทีมสุขภาพ ซึ่งจะต้องร่วมมือประสานงานกันในการวางแผนและให้บริการแก่ประชาชนในการให้บริการแก่ครอบครัว พยาบาลจะเป็นคนกลางในการประสานงานกับแพทย์ นักสุขภาพ นักโภชนาการ นักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นตามปัญหาและความต้องการของครอบครัวนั้น (ประภา ลัมประสูตร, 2541) พยาบาลยังมีหน้าที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ให้คำแนะนำด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ผู้มารับบริการและประชาชนทั่วไปในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ช่วยเหลือดูแลตนเอง ครอบครัว ชุมชนได้ ดังนั้นพยาบาลจึงเป็นบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ทำให้สามารถติดต่อประสานงานร่วมมือกับผู้ร่วมงานทั้งวิชาชีพเดียวกันและวิชาชีพอื่น รวมทั้งผู้มารับบริการ ประชาชน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- งามนิศย์ รัตนากุลและยุพยงค์ ทั้งสุบุตร.(2539).การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ ปีการศึกษา 2538. พะเยา:วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา.
- จารุณี วาระหัสและเทอดศักดิ์ น้าเจริญ.(2547).ทัศนคติต่อการทำงานบริการในชุมชนของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.สงขลา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.
- นันทนา น้าฝน.(2538).เอกลักษณ์ของพยาบาลวิชาชีพ.สงขลา : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นิภาวรรณ รัตนานนท์และบุญเิบ เขตต์สาคร.(2545). ความคิดเห็นของบัณฑิตพยาบาล ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานของบัณฑิต ต่อคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง) รุ่นที่ 8 ปี พ.ศ. 2542 ของวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี. วารสารสมาคมพยาบาลฯ สาขาภาคตะวันออก. ปีที่ 24 (ฉบับที่ 12), 30-39.
- ปิ่นนเรศ กาศอุดม, จารุณี ตฤณมัยทิพย์, ลลิตา เตชาวุธ. (2546). สมรรถนะการปฏิบัติการพยาบาลในชุมชนของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี. จันทบุรี : วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี.
- ปนัดดา จันผ่อง.(2544).ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลกับความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพพยาบาลของผู้สำเร็จการศึกษา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี โครงการร่วมผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2544. นครสวรรค์: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์.
- เปรมปรีดี อรรถมยจินดา, จิตจำนง ผลพุกษา, บุญเิบ เขตต์สาคร.(2541). การติดตามผลพยาบาลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี เทียบเท่าปริญญาตรี) วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี พ.ศ. 2538. จันทบุรี : วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี.
- ประภา ลัมประสูตร. (2541).แนวคิดทางการพยาบาลอนามัยชุมชน.ใน เอกสารการสอนชุด วิชากรณีเลือกสรรการพยาบาลอนามัยชุมชน หน่วยที่ 1-7. หน้า 1-53. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พาริดา อิบราฮิม. (2541). นิเทศวิชาชีพและจริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มยุรา กาญจนงานกูร.(2542). มโนคติทางการพยาบาล. ใน เอกสารการสอนชุดวิชามโนคติและกระบวนการพยาบาล หน่วยที่ 1-7. หน้า 1-60. พิมพ์ครั้งที่ 16. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานิช เกษมกล.(2543). การปฏิรูปการจัดการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. นนทบุรี : สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- 1) นักศึกษาพยาบาลควรติดต่อสื่อสารกับผู้ป่วยและญาติผู้ป่วยให้มากขึ้น เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ผู้ป่วยและญาติผู้ป่วย
- 2) วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ควรปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ที่เน้นการปฏิบัติงานในชุมชนให้มากขึ้น
- 3) ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการปฏิบัติงานในชุมชน เช่น ค่านิยม เศรษฐกิจ อาชีพหรือรายได้ของผู้ปกครอง ภูมิสำเนาและแหล่งที่ให้ทุนการศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครพนม ที่ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย และขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลทุกคนที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามการวิจัยครั้งนี้

– ต่อ –

- วิศา จันทรงสิริกุล. (2550). ทศนคติต่อการทำงานบริการในชุมชนของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวรรค์ประชารักษ์ นครสวรรค์. ปีที่ 4 (ฉบับที่ 1), 10–21.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม. (2546). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. นครพนม : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครพนม.
- วิไลวรรณ ศรีสงคราม, สุชัยญา รัตนสัญญา, โรจน์วี พจน์พัฒนพลและพีรพล เทพประสิทธิ์. (2549). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- สกุณฑลา แซ่เตียว. (2545). ความสามารถในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 31 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา. สงขลา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา.
- สุระพรรณ พนมฤทธิ์, นิภา ไชยรินคำ, จรรยา แก้วไญบุญและกุลระวี วิวัฒนชีวิน. (2538). การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2536. เพาะ : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เพาะ.
- อำพน ศรีรักษาและจินตนา ลีละไกรวรรณ. (2549). เจตคติต่อวิชาชีพการพยาบาลของพยาบาลโรงพยาบาลศรีนครินทร์ และอาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ 29 (ฉบับที่ 3), 11–20.

